

Pohjois-Savon Matkailu Oy:n perustaminen

Kaupunginhallitus 22.05.2023 § 171
3855/00.01.00.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Johanna Liukkonen, yrityskoordinaattori
puh. 044 718 2089
johanna.liukkonen(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

vs. kaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kaupunginhallitus hyväksyy elinkeinojohtajan esityksen.

Päätös

Merkitään, että yhteyspäällikkö Tero Piippo saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Merkitään, että elinkeinojohtaja Jukka Pitkänen esitteli asiaa kokouksessa. Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti vs. kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Esitys

elinkeinojohtaja Jukka Pitkänen:

Esitän kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että

1. kaupunki hyväksyy osaltaan liitteenä olevat Pohjois-Savon Matkailu Oy:n perustamissopimuksen ja osakassopimuksen, joihin voidaan tehdä vähäisiä muutoksia kansliatoimenpitein;
2. kaupunki valtuuttaa elinkeinojohtaja Jukka Pitkäsen edustamaan Kuopion kaupunkia yhtiön perustamiseen liittyvissä toimenpiteissä sekä allekirjoittamaan Kuopion kaupungin puolesta perustamissopimuksen ja osakassopimuksen.

Selostus

Tausta ja esityksen tavoite

Kansainvälinen matkailu on yksi nopeimmin kasvavista toimialoista maailmassa. Pohjois-Savon matkailutulo vuonna 2022 oli noin 300 milj. euroa, josta valtaosa yli 70 prosenttia kohdistuu Kuopion ja Tahkon alueelle. Pohjois-Savon matkailusta noin 94 prosenttia on kotimaista matkailua. Kuopion kaupungin strategiassa yksi meidän painopistealoista on matkailun kehittäminen.

Lähivuosina Pohjois-Savon alueella toimivat matkailutoimijat ovat investoimassa merkittävästi matkailun kehittämiseen. Kuopion ja Tahkon alueella toimivat yrittäjät ovat investoimassa yli 100 milj. euroa. Investoinneilla valmistaudutaan kansainvälisten matkailijoiden houkutteluun alueelle. Tavoitteena on kehittää mm. matkailun ympärivuotisuutta, lisätä majoituskapasiteettia, tuottaa erilaisia palveluja ja kehittää erityisesti järvimatkailua alueellisenä vetovoimatekijänä. Kaikilla näillä pyrkimyksillä tavoitellaan matkailutulon merkittävää kasvua tuleville vuosille ja eritoten kansainvälisten matkailijoiden osuuden kasvattamista matkailuvirroissa. Kotimaan matkailussa Kuopion osuus on tällä hetkellä varsin vahva, eikä markkinaosuutta voida olennaisesti kasvattaa. Kasvun on tultava pääosin kansainvälisiltä markkinoilta. Tällä hetkellä Pohjois-Savosta kuitenkin puuttuu

kansainvälisten matkailijoiden saamiseksi tarvittavat rakenteet – matkailun alueorganisaatio.

Kuopion kaupunki on ollut valmistelemaan yhdessä muiden Pohjois-Savossa sijaitsevien kuntien ja matkailuyritysten kanssa Pohjois-Savon Matkailu Oy -nimisen yhtiön perustamista.

Pohjois-Savon Matkailu Oy:n keskeisenä tehtävänä tulisi olemaan Pohjois-Savon kansainvälisen matkailun kehittäminen ja matkailutulon kasvattaminen. Yhtiön tehtävänä olisi koordinoida alueen eri matkailutoimijoiden yhteistyötä, koota eri toimijat ja niiden tuotetut palvelut yhdeksi kokonaisuudeksi sekä edistää kansainvälistä matkailumarkkinointia ja toimialan kehittämistä sekä mm. matkanjärjestäjäyhteistyötä. Tehtävänä olisi myös edustaa alueen matkailutoimijoita sovitussa alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa, kuten Visit Finland ja Lakeland -yhteistyössä. Lisäksi yhtiön tehtävänä olisi tuottaa markkinatietoa ja seurata matkailun kehittymistä.

Pohjois-Savon matkailu Oy tulisi olemaan kuntien ja yksityisten yritysten yhteisesti perustama ja omistama yhteisyritys, jonka tarkoituksena ei olisi tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen. Kunnat omistaisivat Pohjois-Savon Matkailu Oy:stä perustamisvaiheessa n. 75 % ja alueen yritykset n. 25 %. Yhtiön perusrahoitus olisi vuosittain 200 000 euroa. Kuopion kaupungin rahoitusosuus olisi vuodessa 75 000 euroa vuosina 2023 – 2026.

Perustettavan yhtiön mukana on tässä vaiheessa kaikki Pohjois-Savon kunnat ja kaupungit sekä 19 yritystä eri puolilta maakuntaa.

Valtiontukisäännösten mukainen arviointi

EU:n valtiontuen käsite ja sääntely perustuvat Euroopan Unionista tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohtaan. SEUT sopimuksen sääntelyjä sovelletaan siis silloin kun kaikki neljä artiklassa määriteltyä edellytystä täyttyvät suoritettussa toimenpiteessä. Ollakseen 107 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea tulee toimenpiteen olla: julkisen varoin kanavoitua rahoitusta yrityksiin tai muihin taloudellista toimintaa harjoittaviin yksiköihin, tuen tulee olla valikoivaa siten että se kohdistuu vain yhteen tai tiettyihin yrityksiin, toimenpiteen tulee vääristää tai uhata vääristää kilpailua ja toimenpiteen tulee vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Jotta edellä mainitut valtiontukisäännöt tulevat sovellettavaksi, on julkisen sektorin toimenpiteen lisäksi muodostettava yritykselle vastikkeetonta etua. Vastikkeeton etu muodostuu aina silloin, jos yritys ei olisi saanut vastaavaa etua toimiessaan markkinoilla yksityisten sopimuskumppanien kanssa (ns. markkinaehtoisuudesta, Komission tiedonannon 2016/C262/01 66 kohta).

Yhtiön taustatiedot

Perustettavan yhtiön osakkaiksi on tulossa Pohjois-Savon alueen kuntia, sekä alueella toimivia yrityksiä. Kuopion kaupunki tulee osaltaan myöntämään yhtiölle vuonna 2023 vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP) tehtävällä sijoituksella 75.000 euroa ja vuosina 2024, 2025 ja 2026 kunakin 75.000 euroa avustusta eli yhteensä viiden vuoden aikana 375.000 euroa. Yhtiön tarkoituksena ei ole yhtiöjärjestysluonnoksen mukaan tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen vaan yhtiö pyrkii toimimaan ns. omakustannusperiaatteella. Osakassopimusluonnoksessa yhtiön toiminnaksi on määritelty alueellisen

matkailutoiminnan edistäminen. Osakassopimusluonnoksessa todetaan lisäksi, ettei yhtiö myy palveluita osakkailleen.

Markkinaehtoisuustarkastelu

Pohjois-Savon Matkailu Oy tulisi olemaan, sekä kuntien, että yksityisten yritysten yhteisesti perustama ja omistama yhteisyritys, jonka tarkoituksena ei ole yhtiöjärjestysluonnoksen mukaan tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen. Yhtiön rahoitukseen osallistuvat seuraavan viiden vuoden aikana alueen kuntien lisäksi yksityiset yritykset yhtiöjärjestysluonnoksen ja osakassopimusluonnoksen mukaan kukin osakeomistustensa mukaisesti yhtäläisin suoritusvelvoittein osaketta kohden. Yhtiö saa siis samoin perustein rahoitusta sekä kuntien, että yksityisten yritysten taholta. Kaupungin taholta annetun tuen voitaisiin katsoa olevan edellä mainitusta syystä markkinaehtoista.

SEUT 107 artiklan 1 kohdan mukainen arviointi

Yhtiölle kanavoidaan julkisia varoja ja julkisten varojen kanavoiminen kohdistuu ainoastaan yhteen perustettavaan yhtiöön. Yhtiön tarkoituksena on edistää ja koordinoida Pohjois-Savon alueen matkailua kokonaisuutena niin, että yhtiön toiminnasta hyötyvät sen osakkaiden lisäksi kaikki alueella matkailutoimialalla toimivat yritykset. Yhtiö ei itsessään tuota tai tarjoa mitään matkailupalvelua. Yhtiö toimii yleishyödyllisesti Pohjois-Savon ja Kuopion kaupungin elinkeinotoiminnan edistämiseksi. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa, vaan yhtiö on Pohjois-Savon kuntien ja yritysten yhteinen väline edistää ja kehittää, sekä koordinoida koko alueen markkinointia. Yhtiö ei harjoita liiketoimintaa, eikä tuota palveluja siinä mielessä, että se voisi myydä palvelujaan ulkopuoliselle. Yhtiön toiminta rahoitetaan yhtiön osakkaina olevien kuntien ja yksityisten yhtiöiden rahoituksella. Yhtiö edistää koko Pohjois-Savon alueen matkailuelinkeinon markkinointia ja toiminnan vaikutukset ovat pääosin paikallisia.

Voidaan siten arvioida, ettei kaupungin yhtiölle antama avustus vääristä tai uhkaa vääristää kilpailua eikä vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Luonnokset Pohjois-Savon Matkailu Oy:n perustamissopimuksesta ja osakassopimuksesta ovat liitteenä.

Vaikutusten arviointi

Erillisenä liitteenä.

Liitteet

3855/2023 Pohjois_Savon_matkailu_valtiontuki_arviointi
3855/2023 PSM_Oy_Liittymissopimus Osakassopimukseen
3855/2023 PSM_Oy_Osakassopimus_290323
3855/2023 PSM_Perustamissopimus ja yhtiöjärjestys 24042023
3855/2023 Vaikutusten ennakoarviointi_ P-S_ Matkailu_16_5_2023